

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Admin.: Iași, str. Gh. Mirzescu 25

Sub direcția unui Comitet

Anul X No. 1990 - Vineri 20 Septem. 1913

Era „cadrilateră”

Preferim, din punctul de vedere estetic, această alăturare determini celelalte, inventată de excelentul critic Dobrogeanu-Gherea: „Epoca cadrilateră”. Ne exprimăm chiar îndoială că maestrul ploieștean ar fi înținut la această cacofonică imprecherie, numai pentru a ţineasă isonoul ziarului „Epoca”, de care—ințimplător—partidul social-democrat se găsește alături, într-un moment istoric.

Se poate? Fără!

In „cronica internă” a „Viitorului socialist” pe luna Iunie, cu privire la cuvintarea rostită de d. Titu Maiorescu în Senat, revista social-democrației române adoptă caracterizarea ziarului reațional, care a definit magistrata expunere a d.-lui Maiorescu în Senat, „o înșirare de mahalagisme și de sofisme”.

Ce nu face politicianul, uneori, pentru trebuința cauzei! Să partidul socialist nămăre și el „politicienii” în stolul său. Doară că redactorul menționatului buletin politic al „Viitorului Social” adoptă chiar o părere a lui N. Iorga, din „Neamul Românesc” și scrie:

„D. Iorga fost în potriva diferenților româno-bulgari; el a infierat politica noastră de „hapă și plească”, cum se exprima în „Neamul Românesc”. Meritul lui este cu atât mai mare, că cit numai el era de această părere în tot partidelor său”.

Am mai constatat-o și într'un articol anterior. Ceea ce apropie care-cum pe socialistii români de naționaliști, este faptul că șefii unora, ca și șefii celorlalți, își pot îngădui luxul unor făgădui, unor originalități și unor excentricități—întrucît nici unii, nici alții nu se simt cu răspundere față de marea opinie publică, nici nu se pot aştepta că vor fi chemați să ieșă dintr-o zi pe alta o atare răspunderi, după cum e cazul partidelor politice adăvărate.

E dară ușor de văzut că invinuirile și violențele cuprinse în „Manifestul” socialist de acum cîteva zile nu datează de acum. Ele erau același, în momentul cînd noi duceam un simplu războu diplomatic pentru o modestă rectificare a frontierelor, prin dobândirea Silistrei, ca și a două zile după acțiunea înarmată, pentru pacificarea Balcanilor și pentru rectificarea mai temeinică a frontierii româno-bulgare.

De la începutul conflictului încă tot ce poate să pară o întreprindere, ori o intenție ostilă Bulgariei, să judecat în publicațiile socialistice cu o violență și o părtinire extraordinară. Vom face din același buletin intern, menționat mai sus, cîteva cităriuni convingătoare:

„Scopul principal al României era de a umili pe bulgari, de a ne răzbuna.

Să acești miniștri români cari au redus cele mai importante chestii de stat la un pehișdăniș, au pretenția de a se numi oameni de stat.

„Rectificarea de frontieră satisfăcea și vanitatea obgarhiei noastre și instincțial ei de pradă. Cine nu stie că de putință este acest sentiment la clasele noastre săptănilnice?

„Conflictul balcanic nădășteat în sfîrșitul obgarhiei noastre nici o idee nobilă, nici un sentiment foală, ci numai invidie, lăcomia și răzbunarea.

„O asemenea politică nu se poate apăra de căt prin o înșirare de sofisme și malahagisme”. Expunerea d.-lui Titu Maiorescu este un monument de incoerență și contrazicea!

Fără, noi eram înviidioși de înflorirea culturală și economică a Bulgarilor, dovedită astăzi ca o simplă legendă.

„Politicianii nostri—continuă cronicarul socialist—ar vroi să rețeze capetele poporilor cari înaintează mai repede, ca să nu se vadă opera de nătingi pe care au făcut-o ei în țara românească. Dacă depindea de dinși, ei ar fi reformat barbaria, ar fi aruncat Europa cu sute de ani înapoi...“

Iar în vreme ce unele ziare porneau campanie în contra pacifismului și a țărănei al d.-lui Take Ionescu, revista socialistă scria:

„Nimeni nu ignorează răspunderea ce are d. Take Ionescu în crearea curentului răzbăinic de la noi, totuști știind rolul jucat de presa inspirată de dinșul. Nu potem sătă că d. Take Ionescu însuși amintea cu „sabia scosă pe jumătate” și declară mai tîrziu, în Cameră, că și el a fost de părere ca în caz de nevoie să fie de partea Bulgarilor să se recurgă la războu.“

Logica nu e slăbiciunea istoricilor socialisti.

POLITICE

Nota sobră...

O nouă dovadă—mai trebuie oare să sună nouă?—că ziarul „Cuvîntul” cultivă, esclusiv, nota sobră în poalemei și discuțiuni este articoului publicat sub titlul: „D. Ionescu să reînțors...“. E vorba de revenirea din congediu a d.-lui Take Ionescu, după o căruie plecare „Cuvîntul”—înțind isonoul „Epocii”—spunea necontentit că ea însamnă o adeverărată trădare de țară.

D. Také Ionescu, uzind de dreptul d-sale de a se odihni cîteva săptămîni, după cum a uzat d. Marghiloman și cum au uzat alți miniștri, a trecut frontieră și acum se reîntoarce la muncă.

Să iată cum salută „Cuvîntul” reîntoarcerea șefului partidului conservator:

„...Cerșetorul de la Petersburg să reînțors. De ce se reîntoarce, de ce vine să dezgroape trecutul și să ne aducă iarăși aminte de pomana Silistrei și batjocura celor trei kilometri? Nu prîncepe omul acesta că nu mai are ce cătu în mijlocul nostru, că o țară întreagă îl urăște și-l dispărtă, fiindcă astăzi încă vede, în ochii lui piezi și turburi, îcoana prăpastiei lingă care a trecut!“

Așa dar, nu de spiritul pacnic ori îngăduitor al Bulgariei, — att de scumpă d-lui dr. Racovsky — am fi putut să ne folosim vreodată, ci de greutatea imprejurărilor în care se găseau vecinii noștri, puși în impasul de a se lupta la mai multe fronturi, deși de pe atunci conflictul cu sîrbii și grecii nu lăsase încă suflare.

Tot așa de subredă este logica în următoarele paradoxe politice ale „Viitorului social“:

„Ca o criminală inconștientă noi am provocat sentimente dușmanioase la vecinii noștri de la sud. Noi am creat chestiunea Dobrogie...“

„...Politica oligarhiei noastre este și direct insultătoare pentru țară. A pretinde că noi nu ne putem apăra împotriva unui răzbui agresiv al Bulgariei, fără Silistra sau Turtucaia, Balcie, insamnă a declara inferioritatea noastră...“

Din punctul de vedere socialist, a vîro să cruci, înot'o eventuală împrejurare, vieții soldaților este... insultă și criminal?

A spune și a crede că o frontieră întărâtă asigură mai curînd pacea între vecini este un adevară care trebuie ascuns, ca un act vinovat?

Dar iată, spre sfîrșitul cronicel, ce juvaer de logica ne servește autorul prozei sociale:

„Zadarnic cantă regele Carol să dea domniei sale o zareolă. Această domnie stearpă, desfășurată înot'o monotonie și o tacere turără numai de zăngănitul lanțurilor în care a fost pusă Basarabia...“

Nu știm dacă socialdemocrația ar fi preferat un zăngănit de arme, dar dacă falânțuirea Basarabiei a fost o catastrofă, datorită lipsei puterii noastre de rezistență, ori lipsei de suficientă prevedere diplomatică, cine atunci nu va aplauda momentul de încordare a enigăilor, cind ea ne asigură — Dobrogea, ne întregește slabă recompensă acordată atunci în schimbul Basarabiei?

Acesta contraziceri dovedesc că în era cadrilateră, după cum constată și d. Gherăea, zăpăcea și confuziunea stăpînește multe minți. Ne vom incuneta să adeverim lucrul acesta opriind-ne, într'un articol de încheiere, asupra unei cronică semnată de maestrul critic în persoană, care—ne grăbim a anticipa—nu și niciără atât de violent, nici atât de bulgarofil ca discipolul său Racovsky, încurcat în penibila dilemă bulgaro-română.

Dar aceasta nu e nimic. Iată ce scriu în același articol, cu privire la o două crimă a șefului nostru:

„Trădătorul de la Viena să reînțors. La Viena s'a tocmit cu Imperatul. Împăratul i-a cerut să sfârșime avintul, să încidă nădejdea, să zdrobească porința de loptă a Ardealului și a Banatului. Pentru a o face, d. Ionescu a declarat în numeroase țări că „soarta Românilor de pe moții și prigoniile pe care le îndură nu pot schimba relațiile dintre Austro-Ungaria și România!“

Dar aceasta nu e nimic. Iată ce scriu în același articol, cu privire la o două crimă a șefului nostru:

„Trădătorul de la Viena să reînțors.

La Viena s'a tocmit cu Imperatul. Împăratul i-a cerut să sfârșime avintul, să încidă nădejdea, să zdrobească porința de loptă a Ardealului și a Banatului. Pentru a o face, d. Ionescu a declarat în numeroase țări că „soarta Românilor de pe moții și prigoniile pe care le îndură nu pot schimba relațiile dintre Austro-Ungaria și România!“

Lăsind și aci la o parte copilaria

„toamelei cu Imperatul“, amintim numai că ziarele, de la noi și de peste munte, au aclamat curajul

cu care d. Take Ionescu, păstrînd delicatețea cerută în diplomatică, a amintit celor din Viena „noul“

care aduce răcescă în relațiile austro-române. Dar domnișorii de la „Cuvîntul“, cari nău au avut încă de la a se tocni cu Imperatul, fălsifică tonul declarațiilor șefului nostru ca să-i atribuie „cuvinte asasine“.

„Asasinatul este în programul celor cu „nota sobră“ și „asanarea“.

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

A APARUT în editura tipografiei H. Goldner din Iași:
EDITIA a II-a din
Marele dicționar latin-român
L A T I N - R O M Â N
COMPLECT, de IOAN NADEJDE

Un exemplar 10 lei

Această ediție este cu desăvârșire schimbată și multă adăugată.
 Marele dicționar latin-român este o lucrare foarte conștiințioasă și de mare folos atât elevilor, studenților cât și intelectualilor.

Este cel mai bun dicționar latin-român din țară.

din bivac fără invocarea lui personală. De asemenea, probabil spre a ridica moralul răsboinic al soldaților cam abătuți de inacțiune, adună ofițerii și le comunică stirea că la Sofia se concentreză forte iar cavaleria bulgară face recunoașteri prin imprejurimi.

19 Iulie.—Ploaia intermitentă ne ține aproape tot timpul culcați prin corturi; drept ori-ce distrație căte un pokeră.

Lipsă totală de tutun; hrana bună se face prin rechizitii în localitate.

După știri oficiale Corpul I de armată a avut 300 cazuri mortale de bolera, printre care și un căpitan de artilerie, iar Regimentul 4 Vănători și 11 Roșiori sunt și ele infectate.

Pe noi soldați boeri—cum ne numesc în ironie camarazii—nici nu văd să ne mai servească la caza. Ne procurăm alimentele din targ, și cu hrana brută ce ne se dă în natură la aprovizionare, facem singuri gospodăriile.—Preotul Mirza este cumpărătorul de provizii, Gutman se învățător cu cele ce ne se dă la aprovizionare, Dobias dă ordine și face observații, Teodor e vesnic în căutarea unei tigări pe care... o împărțim frătește, brigadierul Oprea tot atât de talentat la pictură ca și în arta culinară ie bucătarul nostru, iar eu am delicata înșarcinare de a gusta bucătele și a minca pe cele bune.

Seară, adormim povestind anecdotă hazlii, în cari cel mai picant și bătrîn voluntar Teodor.—Toți rădem cu poftă, dar atunci când se întâmplă ca vreunul din noi să cadă pe gânduri, vorbele înghiață pe buze, surâsul devine melancolie, stângându-se încreul cu inelul, iar privirile noastre se pierd afară în întuneric prin deschizătura cortului.

E nostalgie: dorul de țară și de cei pe care i-am lăsat acolo.

20 Iulie.—Sfântul Ilie—patronul tunelor.—Preotul Marza oficiază un Te Deum în mijlocul tunarilor adunați în parc, iar în urmă medicii dă oamenilor sfaturi relative la igienă. Azi s-au primit primele scrisori din țară, fără ca vre-unul din cortul nostru să aibă ceva, astfel că suntem cu toții în rea dispozitie, agravață și de timpul posomorât plios, care ne ascunde în corturi pe păiele ce începe a se umezi.

Pe la 4 după-amiază, în depărtare—la bivacul Regimentului 15 Infanterie—răsună melodios un vals al muzicei militare condusă de maestrul Cirilo, fost pe vremuri și profesorul meu.—Același vals, cântat de aceiași muzică, l-am mai auzit acum căjiva an în grădina publică din Piatra-Neamț. Acum însă melodia pare mai duioasă.

21 Iulie.—Duminică. La 6 dimineață ne deșteaptă sunetul plingător al unui singur modest clopot de la biserică din Mirkova. Afără cerul e mereu întunecat și plouă într-un.

La biserică unde erau adunați cineașoareni din localitate a făcut mare senzație faptul că un preot de la unul din Regamentele noastre de aici, a oficiat admirabil în cea mai corectă limbă Bulgărească.

De entuziasm—se vede—un preot de la alt Regiment, și-a cam trecut măsură la apertive, dând un netinchis de caraghios spectacol infanteriștilor pe care venise să-i păstorească pe campul de bataie. Mi se afirmă că preotul în chestiune e un om de îspravă și că ceia ce s'a întâmplat a fost numai un accident în viață lui. Imi place a crede că e așa.

Adevarat este că pentru a preveni holera, medicii ne sfătuiesc să măncăm bine și să bem putină trucă și vin la masă; chiar soldaților li se dă câte 40 grame rachiu pe zi. Pe lângă aceasta, tot ca mijloc preventiv măncăm regulat usturoi, medicațiune de care unii cam abuzează în detrimentul simțului olfactiv al celorlalți.

Peste zi ne-a adus plutonierul Lucan, care e un fel de protector al nostru, o jumătate pachet de tutun, pe care l-am dat repede gata, așa că seara după masă eram totuși cu dinții la stele, care de care mai enervăti.

Stiam că din tot Regimentul numai Colonelul mai era tutun, nu tocmai de cel mai bun, dar în sfârșit are și să ferească D-zeu să fie altfel. Imi vine în gând îndrăznețul plan de a trimite pe Popa Marza al nostru în delicata misiune la Sf. Ierusalim, planul pus în aplicare, nu trebuia mult și preotul revine cu o tabacare plină, primită în urale.

—Mi-a dat Colonelul cutia să fac o tigără—ne zice el—și eu m'am gândit la voi.

(Va urma)

Insemnări automnale

Cind înaintea Septembrie, în genere, norii fac zid și opresc căldura să binecuvinteze pământul. Astfel s'ar părea că nu zâmb decolorarea tăria, stropind stresinile cu jumătate-doliu și turnind glas horurilor mihnite de curgerile nenumăratele curente.

Mișcarea ia un caracter ciudat de gravitate, pe străzile gemind de enervare.

Mercurel coboară vertiginos spre zero și frunzile se vor abate în curind. În definitiv, totuși își dă impresia unei scăderi de vitalitate. E natural stinții să simtă saltați de tristeță mai mult ca nici odată. Această stare psihologică are o corespondență externă de corpori care cad, de exemplu: frunze, iluzii, femei, instituții și încă multe altele. Să atunci te mină un imbold nefedinit să-ți ridici ochii și să măsoari clădirile, zarea și tot cît vederea poate să cuprindă, cu voia să te numești un hotăr și forte spargători. Vei restabili, astfel, un echilibru relativ, continuind o viață lipsită de zguduituri prea violente.

Dar în soflet își va fi făcut cuib o tendință de prăpicio, cu dedesubturi mai consolidate ca ori cind; și nu văd, cu domiciliul necunoscut, va face din fiecare dintre noi un mai mare sau mai mic vagabond, după cum și acest vid va avea de apăsat asupra unei mai mari sau mai mici cantități sufletești.

Cea ce membrele inferioare nu vor putea, va fi înșapătuit de către cugetarea și astfel toamna își va căpăta tributul ei, căci o cerință naturală moare de armele făurite prealabile de către activitatea înșăii a caracteristicii proprii; legătura constă într-un circuit de sinucideri—ceva bizarr și banalizat de prea lungă existență observată.

Mai pe scurt; ne-a învăluit toamna.

Rar, cite o goană de sezin cu soare prăpăstie ușitele, dar și atunci frigul pătrunzător își amintește că nu totdeauna o zi însoțită ori o noapte stelată și asemenei unui cămin cald. De cele mai multe ori, însă, ploaia coboară cu trupul în pulbere lichidă, căzând ușor ca o cernire de crepuscul și cintătoare și monotona.

Mersul treacătorilor e mai repetă și—pare—mai sprinjnit de o țintă hotărătoare. Adeverat stă în unanima căutare a unui acooperiș, căci un mers nu poate avea o țintă hotărătoare, dat fiind că ori ce existență de lungă durată poate fi abateră din drum.

Ori-cum, cafenelele greco-bulgărești și berăriile vor avea un mai mare procent de vegetativi.

Una dintre distracțiile cele mai gustoase ale toamnei este *politica*. Fac politica ciocoi și golau, guvernantele și ordonanțele (cite-odată, în omul exemplu de la dom colonel), curtezanul și ceteleșul d-nei Popescu, într-un cuvint totuși lumenă face politică.

Dacă politica nu e socotită ca un total de principii de gestiune pus în acțiune, asta e alt ceva. Dar nu poate opri nimeni pe d. Burtă-verde să bată cu pumcul în masă, perorind: „Crucăa mea lui de guvern, domnule! De ce n'au lasat armatele să intre în Sofia?“ Si combat toti guvernul, făcând eforturi cu burta în funcție de 40 de halbe.

Onorabilul cetățean își exercită dreptul lui de control. Si alii onorabili îl asculță, aprobând sau nu, și—jaca să—se simte omul fericit de importanță lui grăsulie și chiar forță-i politică (poate să demisioneze și să se scrie în alt partid).

Singele e mai căld și călătoarește cu mult mai repede prin vine și artere. Activitatea își ajunge o calme cantitativă; calitatea își are alta imprejurări mai scumpă și mai anevoieaoare.

Emoția cortinei și culiselor tot toamna ne-o procură. Teatrul ne mănuște către o viață înnobilită prin un total de trăsături sintetizând lumea.

E sfârșit prea mare a scoate o teză, susceptibilă de comparare, din analiză hibridelor imprejurări ale timpului și cugetării e mult simplificată prin cele ale teatrului compuse.

Prin toamnă, suntem creaștă unei, unde din totalul evoluției și vom considera, cu ochi uscat și suferind, acest anotimp, pierd în patru vînturi.

Iarna va veni înfrigătoare, acoperind cu alb pământul și contrastind cu fardul susținutelor omenești.

C. R. Ghiliea

INFORMATII

■ Ziarul „*Neue Freie Presse*“ acordă o mare importanță închierelui nouului imprumut român, la Paris. Într-un articol de fond, marele ziar se ocupă de partea politică a împrumutului și amintește că d. N. Xenopol a spus cîndva, despre capitalul francez, că vine în România ca un copilos, condus totdeauna de cîte o boală germană.

De asemenea amintește recenta carte a lui Paul Labéz despre România, cu o prefacță de către fostul ministru Doumergue, care de asemenea indică noile perspective pentru plasări avantajoase de capitaluri franceze.

„Imprumutul — zice autorul articoului menționat — nu este prețul unei orientări diplomatici a României, dar este un acordat din speranța unei astări noi orientări“.

In rubrica financiară, ziarul vienesc se ocupă de asemenea de împrumutul românesc și citează un articol al ziarului Presa despre condițiile în care se poate acoperi ușor pe piață românească nou împrumut și garanții serioase pe care le prezintă România în împrejurările de față.

■ In budgetul viitor al postelor și telegrafelor se vor prevedea locuri pentru întrainarea împiegatelor a 80 de lăzani, — acest salar fiind absolut insuficient pentru tratul lor.

In această categorie sunt actualmente 600 împiegăți.

■ D. Al. A. Badarau, ministrul lucrărilor publice a sosit astăzi în locație.

■ D. Virgil Arion se instalează definitiv în Iași. Dă a luat cu chirie în strada Lăpușneanu, localul ocupat odinioară de clubul liberal.

Avisul celuilalt club conservator, tot din str. Lăpușneanu.

■ Cu începere de la 1 Noembrie se înființează patru posturi de medici legiști, pe lîngă parchetele din Covurlui, Prahova, Dolj și Mehedinți.

■ Cuvîntul aplică d-lui Paul Greceanu epitetul de „măgar“. Astăzi „Epoca“ — mal delicate face pe d. P. P. Carp, „leul bătrîn care nu trebuia să mai primească ultima lovitură“.

Ce epitet rezervă, atunci, d-lui Paul Greceanu, în contrast cu leul, e lemn de înțeles...

■ Examenele parțiale și de licență de la facultatea de litere a universității locale au fost amintite cu 15 zile.

■ Intrunirea de la Camera de Comerț. — Această la orele 9, absolvenții scoalei de comerț aflători în localitate au fost convocați pentru a lua în cercetare și discuție cazul colegilor lor de la Banca Iașilor, care după cum se stie au demisionat în fața unor scuturi contabile, procurat al Băncii.

Intrunirea, prin bonătatea d-lui R. R. Tușu, vice președinte al Camerei de Comerț, să a înținut în salonul mare.

Au luat parte peste 50 de absolvenți.

Dl. Gr. Vasiliu președintele administrației fostul șef contabil și procuror al Băncii Iașilor, care a renunțat la situația sa, pentru a dovedi, că el, care de drept face parte din conducerea instituției, a socotit destul de drepte cererile formulate de subalternii săi, și destul de mare jignire adusă acestora, prin nerăspunsul celor în drept la aceste cereri.

Dă într-altele se întrebă dacă nu ar fi fost și să tratat de laas, dacă să fi folosit de calitatea co-e a avea față de nemulțumiți, pentru a o nesocoti pe aceea de absolvent al aceleiași scoale, care pune atenția tineri plini de aspirații frumoase la discreția celor mai străini de asemenea sentimente.

Termină mulțumind pentru cinstea ce i se a să facă alegindu-l președinte, și își exprimă credința că gestul săcăzut de d-sa dacă nu găsește explicativă în mintea acelora ce se miră cum de și-a pericită situația, va găsi însă explicația în susținut și înimă acelora care vor socoti mai folositoare morale, o conștiință corată dobândită cu prețul unei situații, de către contrarul.

Apoi au mai vorbit d-nii: I. Constantin, N. Moldovanu, M. Georgescu, Em. Vasiliu și C. Bozescu.

La sfârșit se redactează o moțiune, prin care se protestează contra felului cum sunt tratați absolvenții scoalei superioare de comerț chiar de către foșii lor profesori; se apelează la solidaritatea tuturor colegilor din întreaga țară, ca să nu primească înlocuciu pe funcționarii de la Banca Iașilor.

Se hotărăște alcătuirea unei puternice asociații și absolvenților de școli comerciale superioare.

Intrunirea a luat sfârșit la orele 12 și contrarul.

■ A apărut cărțile de citire cl. II-a, III-a și IV-a urbană și divizia 2 și 3-a rurală a d-lor V. Munteanu, subdirectorul învățământului primar și C. Zaharia, inspector școlar și C. Andriescu de la școală.

Asemenea a apărut Geografia României și Geografia Continentelor de C. Andriescu.

■ Succesul primelor spectacole ale operei asigură succesiunii întregii serii de spectacole anunțate. Elanul publicului este extraordinar.

■ Parchetul a fost înștiințat că un accident mortal de tren a cărui victimă a fost řiaia Marcovici, s'a întâmplat înaltări seara în gara Tg-Frumos.

Numele venise de la Lespezi cu trei minute și se întărește în gara la orele 10 și 10 minute și se dăduse jos pe peron. Trebuie să dea două pachete unui prieten dintr-un wagon de clasa II-a, pe cind trenul se puze în mișcare își aduse aminte de acest lucru și repezindu-se în grabă, să iubă de un felinar.

Isibitura a fost atât de puternică în cît nenumăritul, la Lespezi cu trei minute și se întărește în gara la orele 10 și 10 minute și se dăduse jos pe peron. Trebuie să dea două pachete unui prieten dintr-un wagon de clasa II-a, pe cind trenul se puze în mișcare își aduse aminte de acest lucru și repezindu-se în grabă, să iubă de un felinar.

■ Tinerii cu termen redus care urmează a fi incorporați la 1 Octombrie, pot cere amânarea — în schimb taxă de 200 lei — chiar în ziua incorporării.

■ Membrii societății științifice și literare „Arhiva“ sunt convocați pentru Simbăta 21 Septembrie, urmând să relua șințele săptămânale.

■ Muncitorul Anescu s'a prezentat la redacția ziarului nostru și s'a plins de mai multe brutalități pe care le-a suferit la Comisariatul circumscripției V-a, fără să i se dă dovezile cele care îl impună.

■ Aventurii principese.—Pseudo-principesa Calmuțki a vizitat azi spitalul israelit, unde a promis că va face o donație mare.

■ Cartea cu jurați a achitat eri pe săteanul Gh. Mazilu, din Lungani, care în legătură a apărare a uciș pe băetanul Ghiță Tanase.

■ Se face cunoscut că viza levretelor se va face de la 1-30 Octombrie a. c. și se vor prezenta oamenii ce fac parte din contigentele 1898, 1897, 1896, 1895 1894, 1893, 1892, 1891, 1890.

Viza levretelor se va face la Cercul de Recrutare Iași, str. Bucăsinescu No. 7, unde se vor prezenta fie care om personal cu levretul Md. E. în zilele fixate mai sus cu contingentul din care face parte.

Toți oamenii care ocupă demnitățile și funcțiunile de mai jos și care dau dreptul la dispensă, de mobilizare se vor prezenta odată cu levretul Md. E. și cu certificatele de scutire, pentru a fi vizate cunoscut fiind că aceste viză să fac numai cu ocazia vizei levretelor sau atunci ciod sunt numiți în funcție;

Dacă dreptul la dispensă de mobilizare urmărești demnități și funcție;

1) Membrii corpurilor legitime.

2) Căi ferate; Căi de comunicație pe apă.

3) Pescăria Statului.

4) Poștă și telegraf (exceptându-se din urmă).

5) Prefecții și Primarii.

Dispensele aceste de mobilizare nu vor da dreptul și la dispensă de concentrări și manevre;

Totuși acisi care nu se vor prezenta vor fi date nesupuși și urmăriți conform art. 224 C. J. M.

■ Pe ziua de 1 Octombrie s'a înființat un post de învățător în comuna Bișovari, retribuind cu 110 lei lunar.

■ Institutul Eugeu Stoica a fost delegat să ia parte la comisările examinatoare de admitere în cl. I-a la Liceul Internat.

■ Pe ziua de astăzi s'a constatat în oraș un caz de scarlatină, în strada Smidran No. 82 și unul de anghină în stradela Sărărie No. 6.

■ La pavilionul de izolare a început din viață, copilul Georgel Macarović, în etate de 6 ani, unicul copil al d-lui Major Macarović din Roman.

Cu trenul de 6 de aseară, corpul a fost transportat la Roman.

■ Comisiunea de disciplină al institutorilor și învățătorilor va judeca în ziua de 13 Oct. ora 10 pe învățătorul Sandovici Mihai de la școala Cozia—Covasna pentru grave abateri de la date.

■ Înscrierile la Facultatea de Științe se vor face de la 1 Oct. a. c. pînă la 15 Oct. a. c., iar înscrierile la examene pentru sesiunea de Oct. a. c. încep la 25 Septembrie a. c. pînă la 1 Oct. a. c.

■ Pentru anul școlar 1913 | 914, Academia Română publică că a avut vacante 2 burse la Fac. de medicină din fondul Adamachi și 1 la Facultatea de științe din Iași.

Bursele vor fi de 100 lei fie care, iar pentru acordarea burselor se va înține concurs în ziua de 22 Septembrie 1913 înaintea unui juru care se va constitui din timp. Cererile se vor adresa d-lui Rector al Universității din Iași pînă în seara de 20 Sep. a. c.

■ Înscrierile la Fac. de litere, se vor face cu începere de la 1-20 Oct. a. c. iar după acest termen, înscrierea nu se va mai primi de către avizul decanului și aprobația secretarului.

■ D-ra doctor Nițescu a fost numită medică pentru combaterea holerei la Brăila.

■ Iată nouă program cinematografic al teatrului Pathé-Frères din sala Circului Sidioli de astă-seară Joi 19 Septembrie 1913:

„Bănuială crudă”. Desfășurare măreță cuprinzând un roman emoționant din viața aristocrației moderne, excelent înscenat, într-un splendid decor și în plin aer pitorească cu interpretare artistică superioară. (3 părți.)

Insulta, splendidă desfășurare dramatică.

Willy om de onoare, scene foarte comice.

Poloneza, film comic cu o superbă înscenare.

Spălătoareasa, comedie, etc. etc.

Mine Vineri matineu la 3 ore ziua și reprezentă serială la 9 ore; program nou: „Studenta escentică”, film danez de mare artă în 2 părți. Intrarea desfășurare și interpretată de artiștii dramatice ai teatrului regal din Danemarca.

Cea mai recentă apariție din „Pathé-Journal”, cu modele, evenimentele și telegramele insuflețite din lumea întreagă.

Prince escentric, comedie cu neimitalbil humorist parizian, etc. etc.

Poimile Simbătă matineu la circul Sidioli (ora 4) și seara la 9 ore mare reprezentă.

Noua orchestră sub conducerea talențatului și simpateticului capel-maistra Const. Lazăr acompaniază desfășurarea pieselor.

■ Pe ziua de 1 Octombrie s'au făcut în învățământul primar rural din Iași următoarele numuri:

D-ra Eufrosina Vasiliu, la școala din Erbiceni, d-ra Zoița Popovici, la Cotnari postul II; d-ra Lucreția Stroici la Chișcări (Golăești); d-na Elena Movilă la Ruseni; d-ra Virgilia Bucicov, la Tabăra; d-ra Maria Tota, la Gorjani; d-ra Eugenia Stroescu, sa permutat de la Baroaia (Suceava) la Popești (Iași).

Serviciul telegrafic și telefonic al „Opini”

Serviciul Telegrafic

Incordarea albano-sîrbă

Lupte între Sirbi și bande de arnăuți. — Declarațiile lui Essad Pașa. — Guvernul provizoriu și luptele violente de la granița albaneză.

Bulgarii se înarmează

Belgrad. — Armata sîrbească a intrat ieri dimineață în Dibra și Ocrida. În apropiere de Vraniste au avut loc mici atacuri în contra arnăuților.

După raportul prefectului din Prizrend grupuri mici de Albanezi din Liuma s'au alăturat la arnăuți care, prin Vraniste mergeau spre Prizrend. Cea mai mare parte dintre acești Albanezi sunt din Maicia (Albania). Orică pericol, în ceea ce privește Prizrend, e înălțurat.

În întregul district din Prizrend, precum și pe linia de graniță spre Djakovita și în districtul din Bitolia (Monastir) dominește liniste.

Trupele sîrbești s'au îndreptat spre Ocrida, în scop de a pună mină pe seful bandei bulgare, Tanjof.

Trupele sîrbești au intrat la Gabisoni și Yrovnița, unde au reinstalat autoritatea.

„Oficialul” a publicat mobilizarea diviziei Drina.

Trimiterea de material de război în Bulgaria mai continuă. — Eri au trecut prin Orșova două șleperi încarcate cu muniționi.

Viena. — „Corespondența Albaneză aflată din Valona că Essad Pașa a telegrafat guvernului provizoriu că, față de situația grea, consideră diferențul său cu guvernul provizoriu terminat; se zice gata a îndeplini datoria sa față de patrie.

Același ziar aflat din Elbasan că niște lupte violente au avut loc între rasrăvățări și trupele sîrbești, între Gostivar și Kalkandelen.

Belgrad. — Ziarul „Tribuna” aflat că Essad Pașa a scris guvernului sărb exprimându-și speranța să de rău, că s'au întâmplat ciocniri sîngeroase pe granița sîrbă-albaneză. El mai declară că, împreună cu partizanii săi, va apăra integritatea teritoriului statului albanez, delimitat de conferința din Londra.

Negociierile turco-grecesti

— Turcia dispusă să facă concesiuni —

Constantinopole. — Cercurile Portei dez mint zvonurile după care Turcia ar dori să trăgeze negociere cu Grecia. Se afirmă, din contra, că ar fi dispusă să facă concesiuni în privința chestiunii vacufiilor.

Herant Bey va pleca mîine spre Atena.

Dispariție regretabilă

Londra. — La întunirea consiliului de administrație a societății „Diesel” președintele a anunțat că directorul Diesel inventatorul motorului cu același nume ar fi dispărut de pe bordul vaporului „Dresden”, în drumul său de la Londra la Gandy.

Se presupune că d-rul Diesel ar fi căzut în mare.

Furtună pe mare

Constantinopole. — Sosește neconitență amănunte noi privitoare la catastrofa primită de fortuna de eri noapte.

Lazaretele din Beycos pe fjordul asiatic, au fost distruse. Dintre o mie de refugiati musomedani, care făceau carantină acolo, mai mulți au pierit. Pînă acum, 8 cadavre au fost găsite.

Un medic și familia lui s'au înecat în insula Marmara, 50 prăvălii au fost distruse.

OPINIA

Serviciul Telefonic

Consiliul de miniștri de Simbătă

București. — Ziarul „Adevărul” anunță consiliul de miniștri ce urmează să aibă loc Simbătă la Sinaia, zice că în acest consiliu, se vor discuta toate chestiunile politice la ordinea zilei.

Nu este încă esclusă posibilitatea plecării în concediu a d-lui Titu Maiorescu. Dar interimatul nu va face obiectul vre unei discuții și dacă președintele consiliului de miniștri va pleca, se va proceda în chestia interimatului după uzul stabilit de toate guvernele.

Ceia ce preocupa toate cercurile politice, este faptul dacă acordul continuu între d-nii Take Ionescu și Maiorescu.

După acest consiliu — zice „Adevărul”, se va învedera că acest acord există și că colaborarea continuă.

Rechizițiile în Bulgaria

București. — Comisiunea mixtă română și Bulgară, instituită pentru a verifica bonurile de rechiziție eliberate de autorități, pe cîmp de operație, și-a terminat lucrarea.

S'a dovedit, că autoritățile noastre au procedat cu cea mai perfectă echitate, că toate cele luate de la bulgari, au fost plătită numai după tariful românesc nu cel bulgăresc, dar de multe ori pe prețuri mult mai ridicate.

Nu s'a formulat nici o plingerie.

O inaugurare

București. — La 21 a Iunie, se va inaugura noua clădire a seminarului din R. Vilcea.

La această solemnitate va azista d. Diaescu, Ministrul instrucției și mai mulți țalți funcționari ai acestui minister.

Desmîntirea unei născociri

București. — Un zîr de scandal, a găsit de cuvîntă, să anunțe că o alianță a intervenit între Turcia și Bulgaria, în scop de a ataca România.

Atât la legătura otomană, cit și în cercurile bine informate, se desmîntă această născocire.

Simptom îngrijitor

Galați. — Știri sosesc aci arătă, că societățile de organizare din Londra, au suspendat asigurarea transporturilor grecesti.

Numire

București. — D-na Ana Popescu a fost numită profesoră la școala de gospodărie, ce urmează să se înființeze la Botoșani la 1 Octombrie 1913.

Imprumutul român

București. — Ziarele arată, că stările despre realizarea nouului imprumut sunt premature. Abia în consiliul de miniștri de Simbătă, d. Al. Marghiloman, ministru de finanțe va comunica colegilor săi tratativele, urmate cu privire la acest imprumut.

Marele incendiu din Galați

Galați. — Aseară la orele 10, un incendiu puternic a izbucnit la fabrica de apă Gazoasă Hanganu, Focul s'a transmis apoi asupra fabricii de frângie Haldner și Iuster.

Ambele fabrici au fost distruse. Pagubele sunt însemnate.

Fabriile au suferit pagube.

Plecarea d-lui Maiorescu în străinătate

București. — Luni în 21 Septembrie, d. Titu Maiorescu, președintele consiliului de miniștri, va pleca în străinătate, pentru căutarea sănătăței.

D. Maiorescu va lipsi din țară 3 săptămâni, în care timp interimatul președintelui consiliului va fi înlocuit de d. Al. Marghiloman Ministru de finanțe.

Administrația în Turtucaia

București. — Planul de organizare administrativă a teritoriului Turtucaia, a fost definitiv stabilit și numirea principalei făcute.

Plaza Turtucaia, se va compune din 8 comune, și va avea ca administrator pe d. Doncineșcu.

Comandant militar va fi d. colonel Petala.

Medic de pășă a fost numit d. dr. Lehrer.

D. dr. Ionescu a fost numit medic veterinar.

D. Stelu polițist.

În curind se va stabili o navigație regulară între Turcia și Oltenia și Silistra-Calarasi.

București. — Iată buletinul de azi despre mersul holerei :

Jud. Argeș. — 1 comună, 5 vechi, 1 nou, 6 rămași.

Pitești spital, 1 vechi, 1 rămas.

Jud. Brăila. — 14 com. 99 vechi, 2 noi, 3 morți, 98 rămași.

Brăila-lazaret, 9 vechi, 9 rămași.

Jud. Buzău. — 2 com., 12 vechi, 1 nou, 13 rămași.

Jud. Constanța. — 6 com., 11 vechi, 2 noi, 3 morți, 10 rămași.

